



Ile polskie firmy mogą stracić na patencie jednolitym?

Polska Izba Rzeczników Patentowych

Prelegenci



Paweł Kurcman – Prezes Polskiej Izby Rzeczników Patentowych
rzecznik patentowy



Małgorzata Matyka – Wiceprezes Polskiej Izby Rzeczników Patentowych
polski i europejski rzecznik patentowy
pełnomocnik przed Jednolitym Sądem Patentowym



Jarosław Markieta – polski i europejski rzecznik patentowy
pełnomocnik przed Jednolitym Sądem Patentowym



Monika Chimiak – Przewodnicząca Komisji ds. Patentu Jednolitego
polski i europejski rzecznik patentowy
pełnomocnik przed Jednolitym Sądem Patentowym

Patent jednolity – Europa w jednym dokumencie

- Podczas naszej prezentacji przyjrzymy się najważniejszemu aspektowi patentu jednolitego, ze szczególnym uwzględnieniem jego różnic względem klasycznych patentów europejskich, procedury uzyskania oraz roli Jednolitego Sądu Patentowego w egzekwowaniu praw wynikających z patentu.
- Omówimy również korzyści i potencjalne wyzwania, jakie niesie ze sobą ten system dla przedsiębiorców i wynalazców działających w Europie.
- Mam nadzieję, że prezentacja pozwoli Państwu lepiej zrozumieć mechanizmy funkcjonowania patentu jednolitego oraz jego znaczenie w kontekście ochrony wynalazków na rynku europejskim.



Wprowadzenie do systemu patentu jednolitego.

- ▶ nowy rodzaj patentu europejskiego z jednolitym skutkiem prawnym.
- ▶ Obowiązuje w państwach UE, które przystąpiły do Porozumienia w sprawie Jednolitego Sądu Patentowego (UPCA)
- ▶ Polska nie jest uczestnikiem systemu patentu jednolitego UP/UPC.
- ▶ Aktualnie w systemie uczestniczy 18 państw: Austria, Belgia, Bułgaria, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Niemcy, Włochy, Litwa, Łotwa, Luksemburg, Malta, Holandia, Portugalia, Rumunia, Słowenia, Szwecja.
- ▶ Pozostałe kraje UE i państwa EPO korzystają z klasycznej walidacji patentów europejskich



Cechy patentu jednolitego

- ▶ Jednolity skutek prawny we wszystkich uczestniczących państwach.
- ▶ Różni się od klasycznego patentu europejskiego, który po walidacji staje się wiązką niezależnych patentów krajowych.
- ▶ Rejestracja przez Europejski Urząd Patentowy (EPO) dla patentów udzielonych od 1 czerwca 2023 r.



Jednolity Sąd Patentowy (UPC)

Międzynarodowy sąd dla patentów europejskich i jednolitych:

- ▶ **Oddział centralny** (Paryż, Monachium, Mediolan)
- ▶ **Oddziały lokalne i regionalne** (Wiedeń, Bruksela, Kopenhaga, Dusseldorf, Hamburg, Helsinki, Lisbona, Ljubljana, Mannheim, Mediolan, Monachium, Paryż, Haga; Sztokholm, Ryga, Tallinn, Wilno)
- ▶ **Sąd Apelacyjny** w Luksemburgu
- ▶ **Centrum Mediacji i Arbitrażu Patentowego**: Lisbona, Ljubljana.
- ▶ Wyłączna kompetencja do spraw o naruszenie i unieważnienie patentów jednolitych i europejskich



Możliwość korzystania przez Polaków

Mimo braku przystąpienia Polski:

- ▶ Polscy zgłaszający mogą rejestrować patent jednolity w EPO.
- ▶ Podlega jurysdykcji UPC w państwach uczestniczących.
- ▶ Dla ochrony wynalazku w Polsce wymagane klasyczne walidacje patentu europejskiego.



Opt-out i bezpieczeństwo

- ▶ Możliwość wyłączenia klasycznych patentów europejskich spod jurysdykcji UPC w ciągu 7-letniego okresu przejściowego („opt-out”).
- ▶ Chroni przed jednolitym unieważnieniem w 18 państwach UE.
- ▶ Nie dotyczy już zarejestrowanych patentów jednolitych.



Procedura rejestracji

- ▶ Zgłoszenie patentu europejskiego w EPO.
- ▶ Wniosek o jednolity skutek (UP) po publikacji udzielenia patentu.
- ▶ Tłumaczenie patentu na jeden język urzędowy UE (określony dla wnioskodawcy).
- ▶ Brak dodatkowej opłaty za rejestrację jednolitego skutku



Korzyści i ryzyka

Korzyści:

- ▶ Jednolita ochrona prawna w 18 państwach.
- ▶ Niższe koszty ochrony wielu krajów niż standardowa walidacja.

Ryzyka:

- ! Wysokie koszty postępowania UPC (sprawy naruszeniowe i unieważnieniowe).
- ! Ryzyko centralnego unieważnienia dla patentów uczestniczących w UPC
- ! Prowadzenie sporu w języku obcym przed zagranicznym sądem
- ! Wątpliwość konstytucyjna



Presja patentowa

Szok Efektu Jednolitego

Matematyka to narzędzie opisu
rzeczywistości



Presja patentowa

Presję patentową definiuję jako współczynnik opisujący strukturę własnościową kohorty patentów udzielonych w danym roku względem określonego terytorium z wykorzystaniem podziału swój/obcy.



Presja patentowa

W odniesieniu do Polski

$$p = \frac{EP(PL) - EP_{pl}(PL)}{EP_{pl}(PL)}$$

gdzie

EP(PL) wszystkie patenty europejskie wywołujące skutek na terytorium PL

EPpl(PL) patenty europejskie wywołujące skutek na terytorium PL należące do podmiotów polskich



Presja patentowa

Analiza opiera się na założeniu, że wszystkie patenty EP udzielone w tym roku zostały przez uprawnionych skierowane do odpowiednich procedur w ten sam sposób oraz że bazy danych odzwierciedlają stan prawny tych patentów.

Dane dotyczą kohorty patentów EP udzielonych w roku 2024, według stanu bazy danych EPO na dzień 30.05.2026 r.



Presja patentowa

Dane za <https://data.epo.org/expert-services/>

ID	Database	Result	Query
\$8	BULL 2026/34	156	\$6 AND PROC=PL
\$7	BULL 2026/34	113	\$2 AND PROC=PL
\$6	BULL 2026/34	33 910	\$3 OR \$5
\$5	BULL 2026/34	6 598	PUB1=2024 ANDNOT ULE<=2026-08-25 ANDNOT LPC=PL
\$4	BULL 2026/34	4 108	PUB1=2024 AND ULE<=2026-08-25 ANDNOT ULP<=2026-08-25 ANDNOT LPC=PL
\$3	BULL 2026/34	27 312	PUB1=2024 AND ULE<=2026-08-25 ANDNOT ULP<=2026-08-25
\$2	BULL 2026/34	10 748	PUB1=2024 ANDNOT LPC=PL
\$1	BULL 2026/34	109 523	PUB1=2024

PUB1 date of publication B1
LPC lapsed in a contracting state
ULE date of request for unitary
effect
ULP date of unitary effect lapsed
PROC proprietor country

$$p = \frac{10\,748 - 113}{113} = 94,11$$

$$p = \frac{33\,910 - 156}{156} = 211,75$$



Dane źródłowe

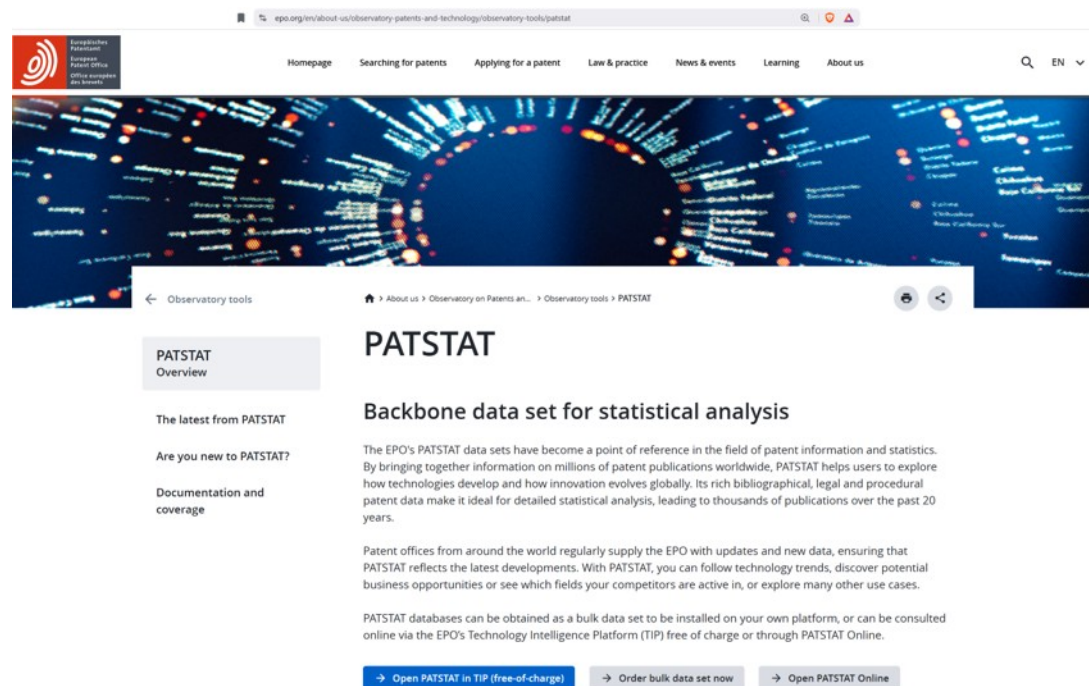
Wskaźnik presji patentowej oraz dostęp do danych ilościowych dotyczących napływających patentów EP pozwalają na obserwowanie zjawisk rozłożonych w czasie w odniesieniu do różnych terytoriów jak kontynentu jako całości.

Ponieważ Polska należy do systemu patentu europejskiego od 2023 roku mamy wystarczająco długie okno czasowe, aby prześledzić cały cykl życia patentów dla kohort zgłoszeń dokonanych od kwietnia 2003 do sierpnia 2006.



Dane źródłowe

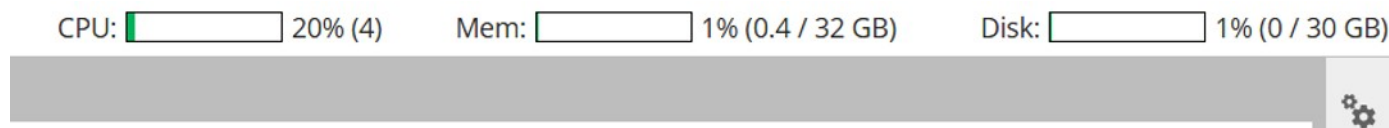
Do analizy danych historycznych korzystam z systemu analizy statystycznej udostępnianego przez EPO tj. PATSTAT in TIP



Dane źródłowe

Dostęp do PATSTAT in TIP wymaga posiadania konta w EPO i logowania z pełnym uwierzytelnieniem dwuskładnikowym.

PATSTAT in TIP udostępnia użytkownikowi pełnoprawną maszynę wirtualną:



Dane źródłowe

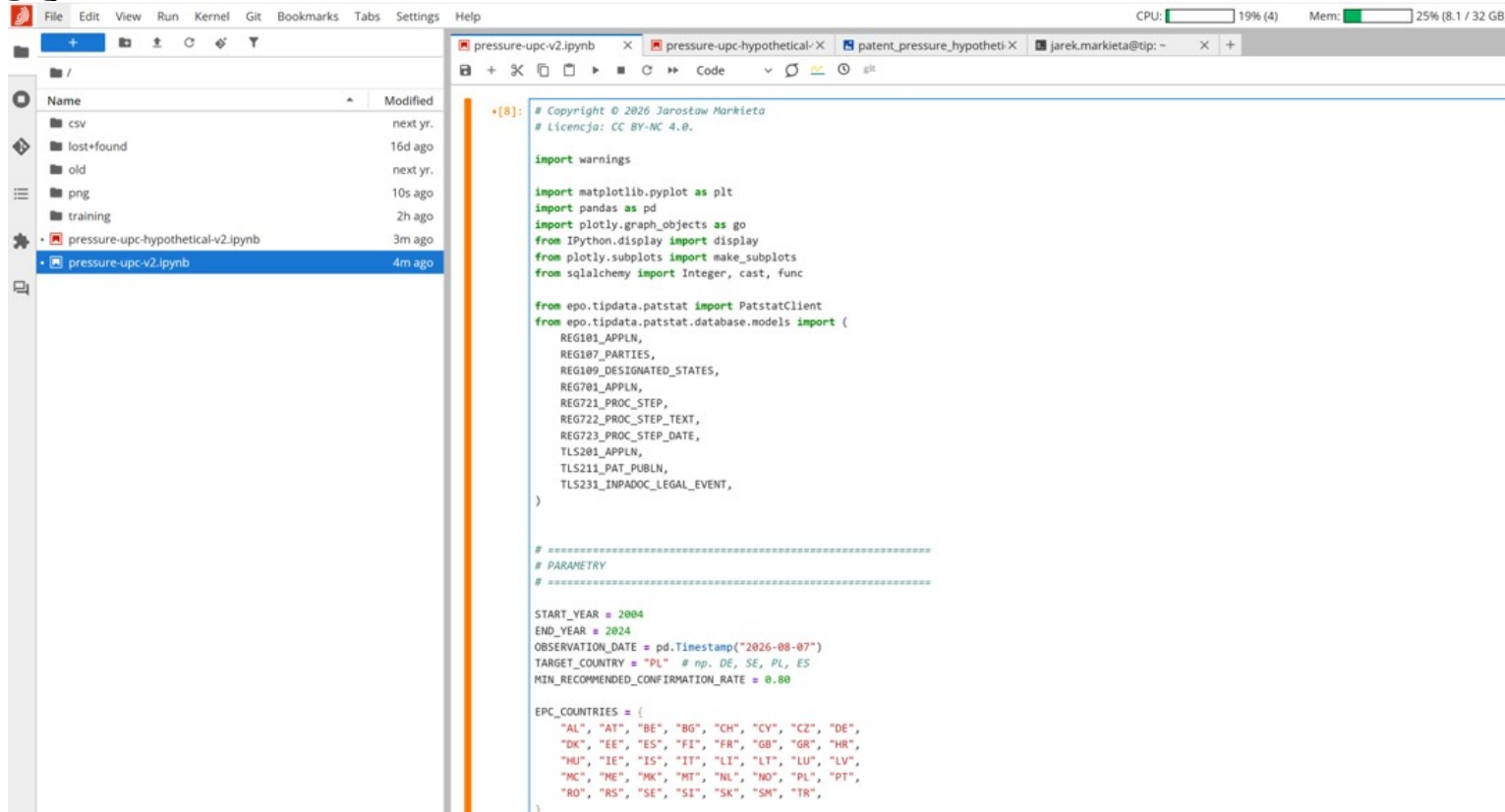
Interpreter języka Python z szeregiem zainstalowanych bibliotek

```
Hi jarek.markieta, welcome to
Technology Intelligence Platform
(base) jarek.markieta@TIP:~$ python --version
Python 3.12.11
(base) jarek.markieta@TIP:~$ pip list
Package                                Version
-----
aiohappyeyeballs                      2.6.1
aiohttp                              3.12.14
aiosignal                             1.4.0
alembic                               1.16.4
altair                                5.5.0
annotated-types                       0.7.0
anyio                                  4.9.0
archspec                              0.2.5
argon2-cffi                           25.1.0
argon2-cffi-bindings                  21.2.0
arrow                                  1.3.0
asttokens                             3.0.0
async_generator                       1.10
async-lru                             2.0.5
attrs                                  25.3.0
babel                                  2.17.0
beautifulsoup4                        4.13.4
black                                  25.1.0
bleach                                 6.2.0
blinker                               1.9.0
bokeh                                  3.7.3
boltons                               25.0.0
Bottleneck                            1.5.0
bqplot                                0.12.45
Brotli                                1.1.0
cached-property                       1.5.2
cachetools                            5.5.2
certifi                               2025.7.14
```



Dane źródłowe

Korzystanie z systemu PATSTAT – TIP wymaga znajomości podstaw obsługi środowiska IDE, programowania w języku Python oraz umiejętności korzystania z relacyjnych baz danych SQL.



```
# Copyright © 2026 Jarosław Markieta
# Licencja: CC BY-NC 4.0.

import warnings

import matplotlib.pyplot as plt
import pandas as pd
import plotly.graph_objects as go
from IPython.display import display
from plotly.subplots import make_subplots
from sqlalchemy import Integer, cast, func

from epo.tipdata.patstat import PatstatClient
from epo.tipdata.patstat.database.models import (
    REG101_APPLN,
    REG107_PARTIES,
    REG109_DESIGNATED_STATES,
    REG701_APPLN,
    REG721_PROC_STEP,
    REG722_PROC_STEP_TEXT,
    REG723_PROC_STEP_DATE,
    TLS201_APPLN,
    TLS211_PAT_PUBLN,
    TLS231_INPADOC_LEGAL_EVENT,
)

# =====
# PARAMETRY
# =====

START_YEAR = 2004
END_YEAR = 2024
OBSERVATION_DATE = pd.Timestamp("2026-08-07")
TARGET_COUNTRY = "PL" # np. DE, SE, PL, ES
MIN_RECOMMENDED_CONFIRMATION_RATE = 0.80

EPC_COUNTRIES = {
    "AL", "AT", "BE", "BG", "CH", "CY", "CZ", "DE",
    "DK", "EE", "ES", "FI", "FR", "GB", "GR", "HR",
    "HU", "IE", "IS", "IT", "LI", "LT", "LU", "LV",
    "MC", "ME", "MK", "MT", "NL", "NO", "PL", "PT",
    "RO", "RS", "SE", "SI", "SK", "SM", "TR",
}
```



Dane źródłowe

Zakres danych dostępnych w PATSTAT – TIP:

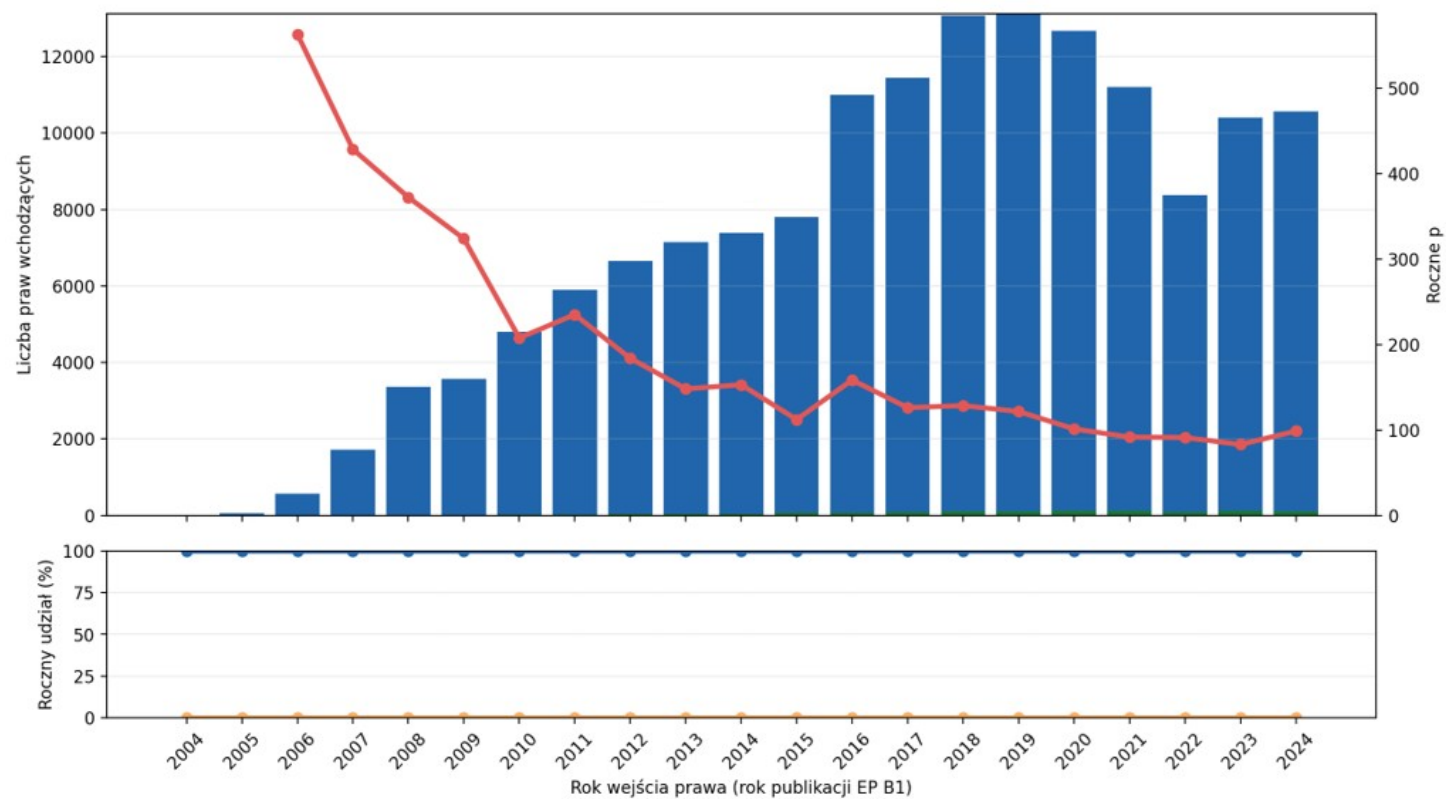
Migawka Spring 2026

Extraction week of EPO's DOCDB, INPADOC and
Register backfiles: 2026/07



Presja Patentowa

Roczna presja patentowa EP i UP na PL
roczne napływy, udziały i współczynnik p



■ Klasyczne EP — uprawniony z PL
 ■ UP — uprawniony zagraniczny
 — Roczny współczynnik p
■ Klasyczne EP — uprawniony zagraniczny
 ■ Klasyczne EP — kraj nieustalony
 — Roczny udział klasycznych EP
■ UP — uprawniony z PL
 ■ UP — kraj nieustalony
 — Roczny udział UP

Dane źródłowe

Celem pomiaru jest ustalenie jaki wpływ ilościowy na portfel patentów obowiązujących w danym państwie ma przystąpienie do systemu patentu jednolitego.

Ponadto wykorzystałem współczynnik presji patentowej do pomiaru struktury własnościowej.

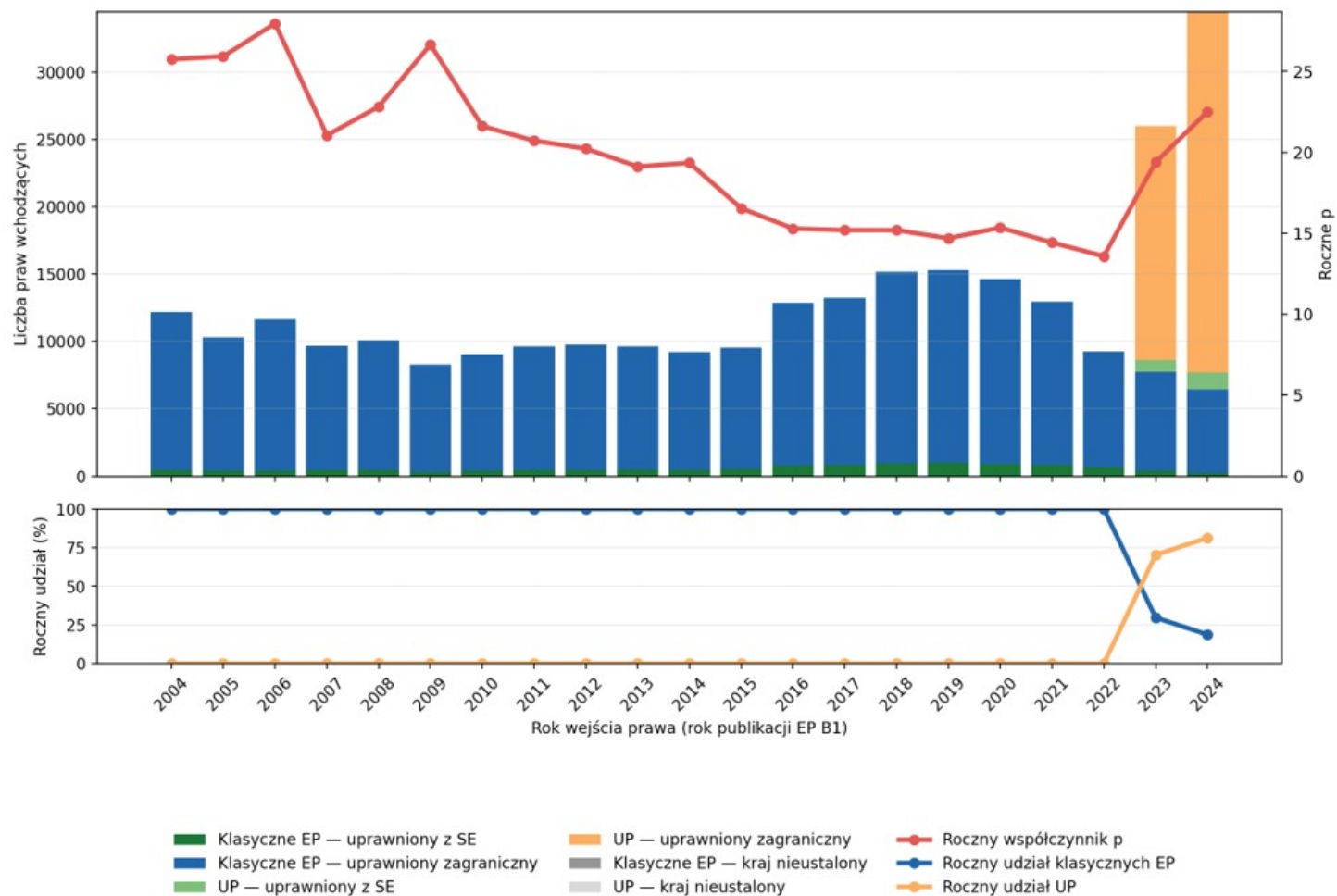
Pytanie brzmi:

w jaki sposób zmieni się ilościowo i strukturalnie pokrycie patentowe ze strony patentów europejskich na środowisko prawne danego państwa po przystąpieniu do systemu patentu jednolitego?



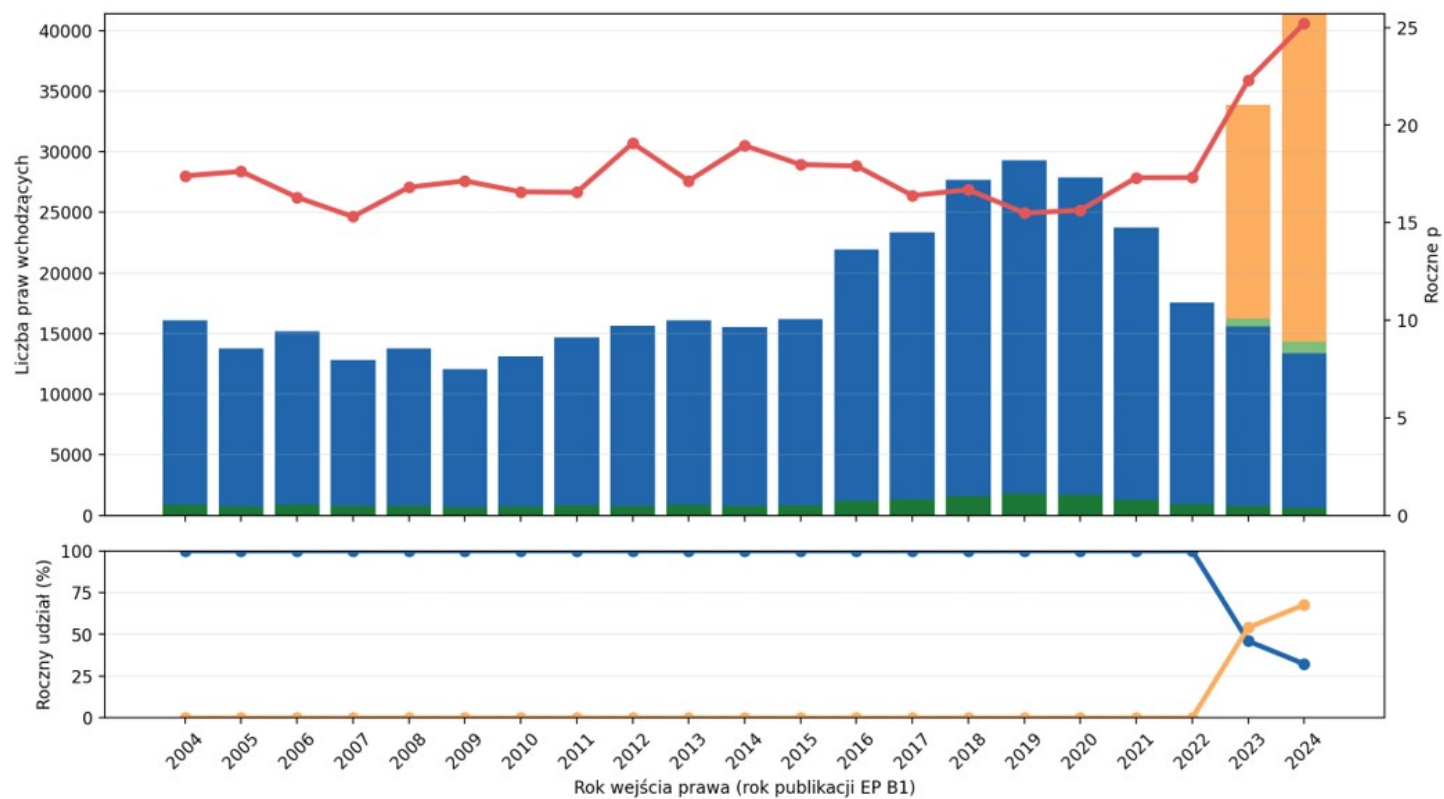
Efekt jednolity - wpływ

Roczna presja patentowa EP i UP na SE
roczne napływy, udziały i współczynnik p



Efekt jednolity - wpływ

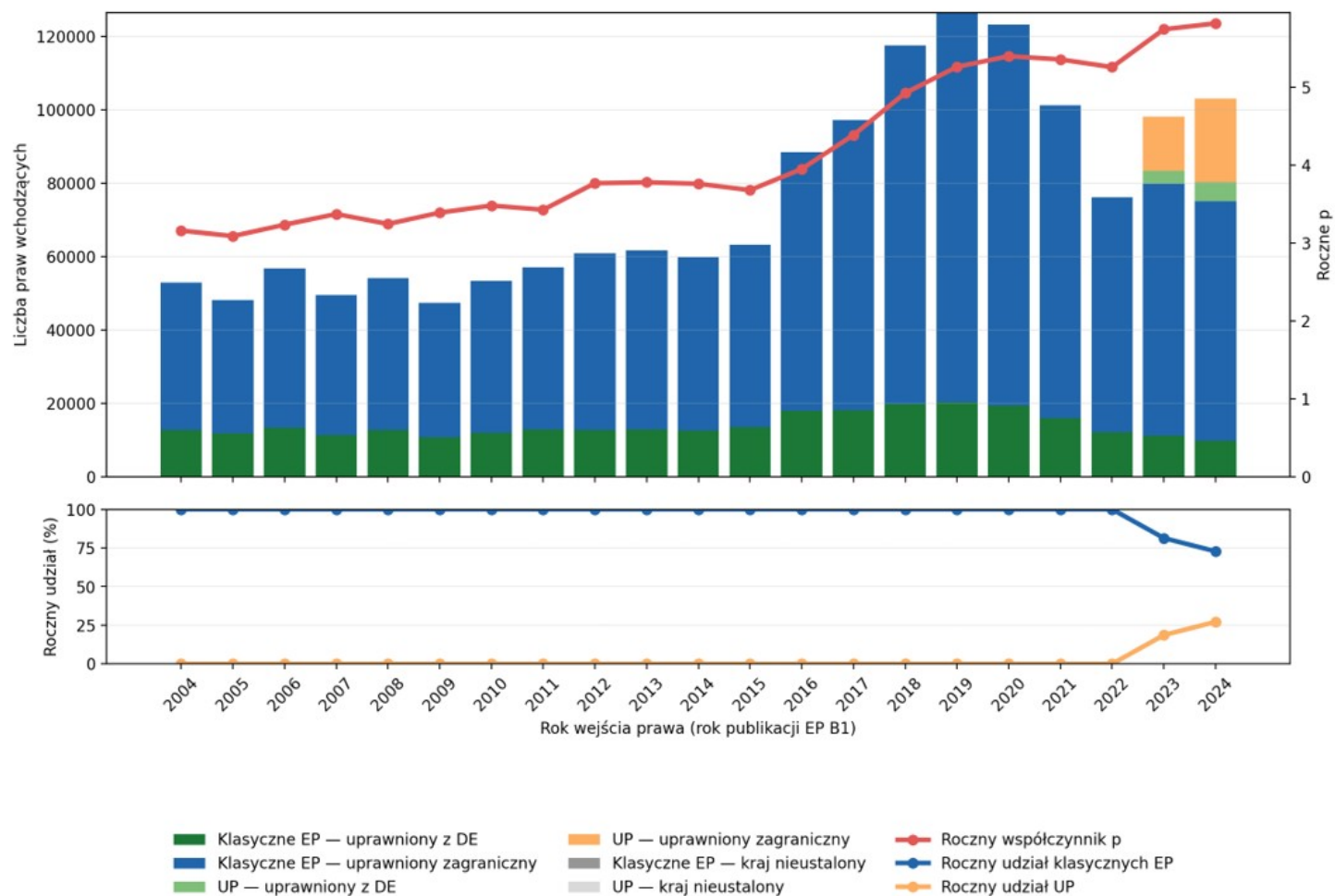
Roczna presja patentowa EP i UP na NL
roczne napływy, udziały i współczynnik p



■ Klasyczne EP — uprawniony z NL
 ■ UP — uprawniony zagraniczny
 —●— Roczny współczynnik p
■ Klasyczne EP — uprawniony zagraniczny
 ■ Klasyczne EP — kraj nieustalony
 —●— Roczny udział klasycznych EP
■ UP — uprawniony z NL
 ■ UP — kraj nieustalony
 —●— Roczny udział UP

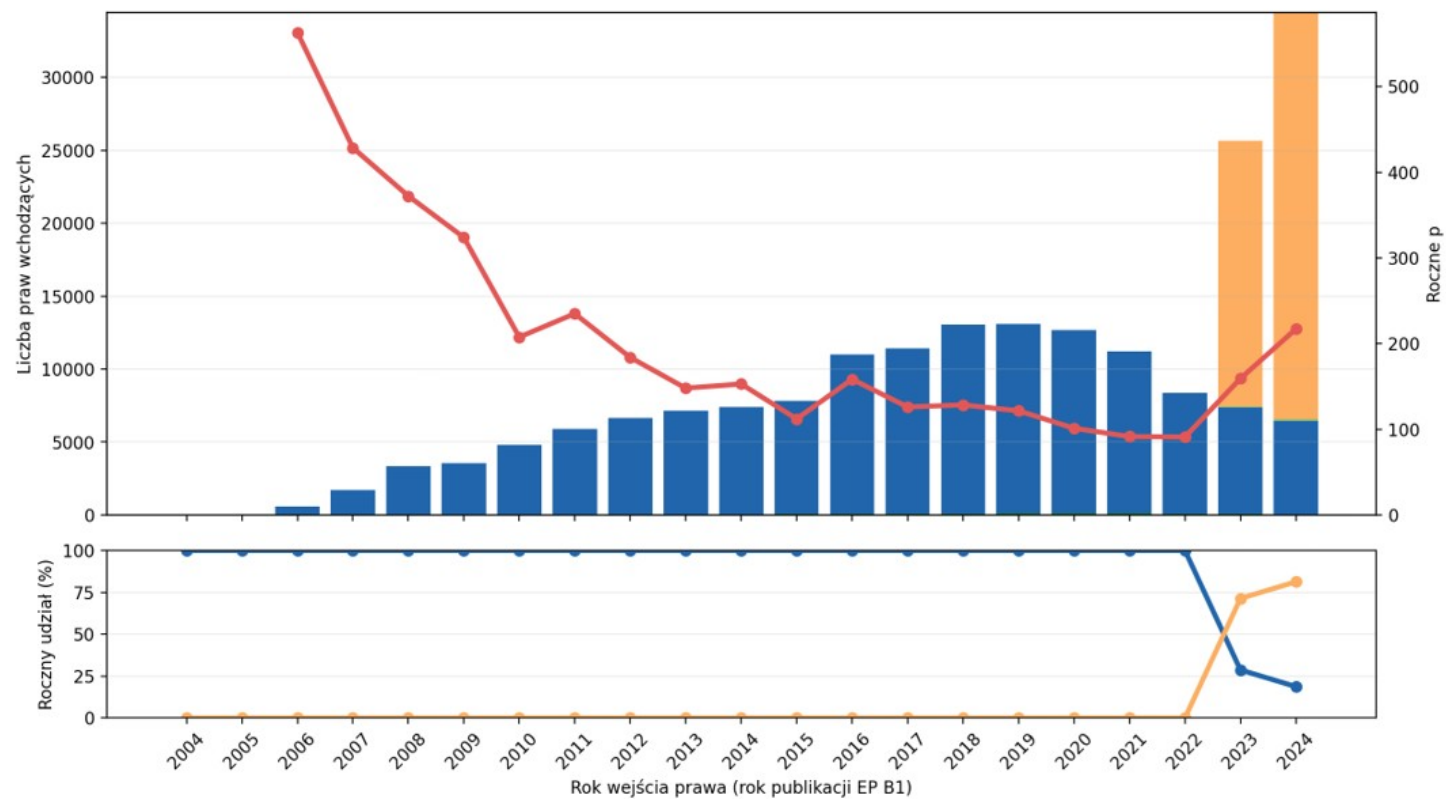
Efekt jednolity - wpływ

Roczna presja patentowa EP i UP na DE
roczne napływy, udziały i współczynnik p



Efekt jednolity – wpływ scenariusz hipotetyczny

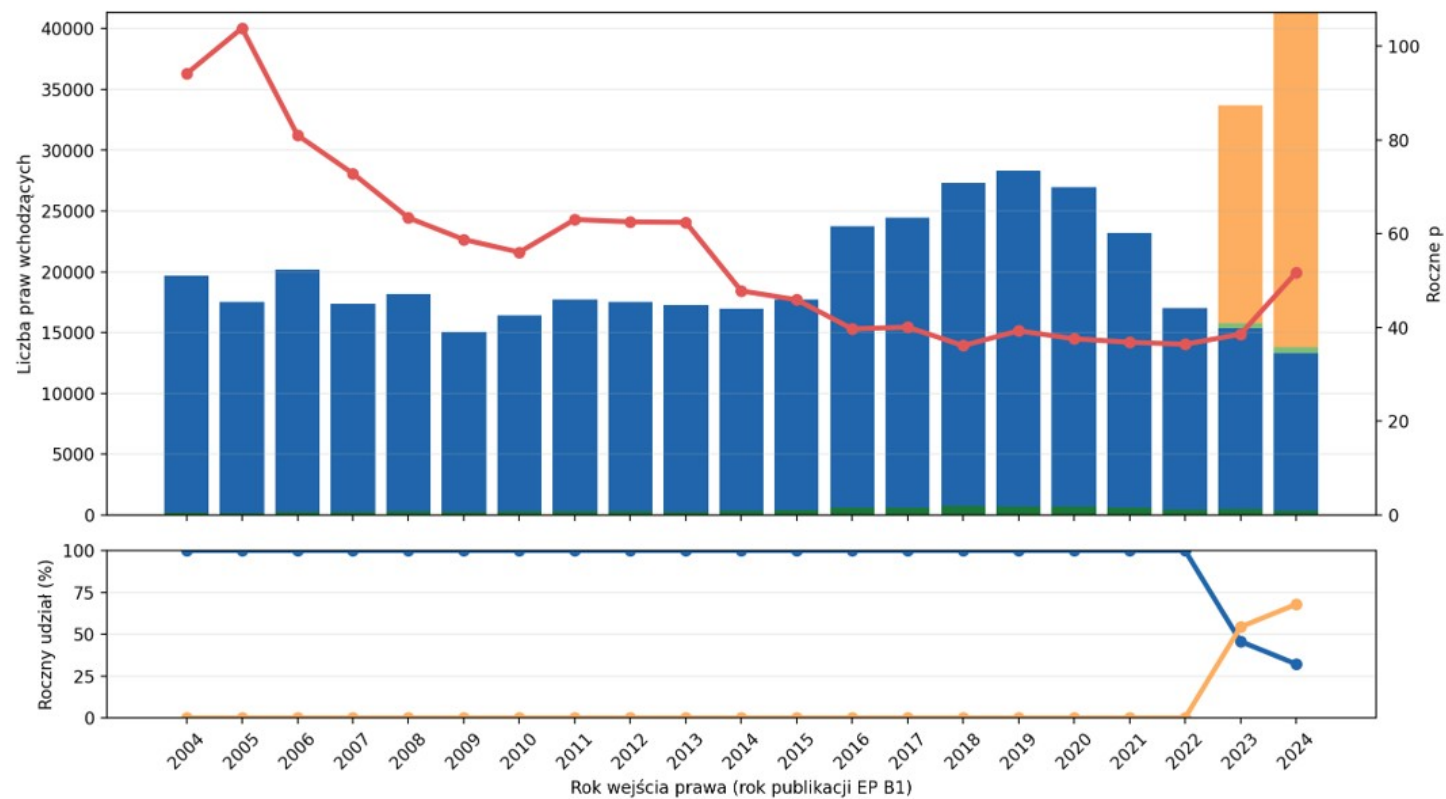
Hipotetyczna roczna presja EP i UP na PL
uczestnictwo w UPC ceteris paribus



- Klasyczne EP — uprawniony z PL
- Klasyczne EP — uprawniony zagraniczny
- Hipotetyczne UP — uprawniony zagraniczny
- Klasyczne EP — kraj nieustalony
- Hipotetyczne UP — kraj nieustalony
- Roczny współczynnik p
- Roczny udział klasycznych EP
- Roczny udział hipotetycznych UP

Efekt jednolity – wpływ scenariusz hipotetyczny

Hipotetyczna roczna presja EP i UP na ES
uczestnictwo w UPC ceteris paribus



 Klasyczne EP — uprawniony z ES
 Klasyczne EP — uprawniony zagraniczny
 Hipotetyczne UP — uprawniony z ES
 Hipotetyczne UP — uprawniony zagraniczny
 Klasyczne EP — kraj nieustalony
 Hipotetyczne UP — kraj nieustalony
 Roczny współczynnik p
 Roczny udział klasycznych EP
 Roczny udział hipotetycznych UP

Szok efektu jednolitego

Odpowiedź na pytanie:

w jaki sposób zmieni się ilościowo i strukturalnie pokrycie patentowe ze strony patentów europejskich na środowisko prawne danego państwa po przystąpieniu do systemu patentu jednolitego?

Po przystąpieniu państwa do systemu patentu jednolitego obserwuje się gwałtowny wzrost liczby patentów europejskich które obowiązują na terytorium badanego państwa, oraz niekorzystną zmianę struktury własnościowej przejawiającą się zmianą współczynnika presji patentowej na korzyść podmiotów zagranicznych.

Zjawisko to nazwałem „szokiem efektu jednolitego”.



Statystyki patentowe

Ciekawe linki:

- <https://data.epo.org/expert-services/>
- <https://www.epo.org/en/about-us/observatory-patents-and-technology/observatory-tools/patstat>
- <https://ipandlaw.com/publikacje/>



Postępowanie przed Sądem dla Patentu Jednolitego. Koszty.

Fakt, że Polska nie przystąpiła do Porozumienia o Jednolitym Sądzie Patentowym (UPCA), nie oznacza, że polscy przedsiębiorcy znajdują się poza zasięgiem jurysdykcji tego sądu.

Polski przedsiębiorca może zostać pozwany przed UPC, jeżeli naruszenie patentu ma miejsce na terytorium państwa należącego do UPC, np. gdy:

- ▶ sprzedaje produkt w Niemczech, Francji, Holandii, Belgii, Włoszech lub innym państwie UPC;
- ▶ importuje produkt do państwa UPC;
- ▶ oferuje go do sprzedaży na takim rynku;
- ▶ prowadzi sprzedaż online skierowaną do odbiorców w państwach UPC;



Ocena zagrożeń z perspektywy uczestnika postępowania przed Sądem

UPC może posiadać jurysdykcję w odniesieniu do naruszeń dokonanych w państwie należących do systemu patentu jednolitego **niezależnie od miejsca siedziby pozwanego**.

To, że nie jesteśmy w systemie UPC nie oznacza, że nas to nie dotyczy.



Jakich patentów może dotyczyć sprawa?

UPC rozpoznaje przede wszystkim spory dotyczące:

- ▶ patentów europejskich o jednolitym skutku (unitary patents);
- ▶ klasycznych patentów europejskich pozostających w kompetencji UPC, czyli w szczególności tych, wobec których skutecznie nie dokonano opt-out;
- ▶ dodatkowych praw ochronnych (Supplementary Protection Certificates - SPC) powiązanych z patentami pozostającymi w jurysdykcji UPC.

Dlatego przed wejściem na rynek państwa należącego do UPC przedsiębiorca powinien sprawdzić nie tylko czy istnieje patent europejski, ale również czy ten patent znajduje się w jurysdykcji UPC.



Bardzo krótkie terminy dla pozwanych

Procedura przed UPC jest nastawiona na szybką koncentrację materiału dowodowego.

System został skonstruowany jako front-loaded proceedings, czyli, że strony powinny przedstawić swoje twierdzenia, zarzuty i dowody na początkowym etapie postępowania



Bardzo krótkie terminy dla pozwanych

Pierwszy termin: **1 miesiąc**

Pozwany ma 1 miesiąc od doręczenia pozwu na złożenie Preliminary Objection (zarzutów wstępnych/formalnych), jeżeli chce kwestionować m.in.: jurysdykcję UPC;

- ▶ kompetencję danej dywizji;
- ▶ skuteczność opt-out;
- ▶ właściwość wybranej dywizji;
- ▶ język pozwu/postępowania.

Tak wynika z Rule 19 RoP.

To oznacza, że pierwsza istotna decyzja procesowa może być konieczna już w ciągu miesiąca.



Odpowiedź na pozew (Statement of defence) – tylko 3 miesiące

Zasadnicza odpowiedź na pozew – **Statement of Defence** – musi zostać wniesiona:

w terminie 3 miesięcy od doręczenia pozwu.

Rule 23 RoP przewiduje ten termin wprost.



Odpowiedź na pozew (Statement of defence) – tylko 3 miesiące

W ciągu tych trzech miesięcy trzeba często:

- ▶ wybrać pełnomocnika do działania przed UPC;
- ▶ sprawdzić, **czy UPC w ogóle ma prawo rozpoznawać daną sprawę przeciwko konkretnemu przedsiębiorcy i przed konkretną dywizją, tzn.** trzeba zweryfikować przede wszystkim: czy sporny patent lub SPC podlega jurysdykcji UPC, czy nie został skutecznie objęty opt-outem, czy zarzucane naruszenie dotyczy terytorium państwa uczestniczącego w UPC, czy pozwany ma tam działalność lub czy tam nastąpiło naruszenie, a także czy powód wybrał właściwą lokalną, regionalną albo centralną dywizję;



Odpowiedź na pozew (Statement of defence) – tylko 3 miesiące

- ▶ przeanalizować patent;
- ▶ przeanalizować produkt lub proces, którego naruszenie jest zarzucane;
- ▶ przygotować interpretację zastrzeżeń patentowych, czyli ustalić, jak należy rozumieć poszczególne cechy zastrzeżenia i jaki jest rzeczywisty zakres ochrony patentu;
- ▶ opracować argumenty w zakresie braku naruszenia;
- ▶ zgromadzić dokumentację techniczną;
- ▶ ustalić wcześniejszy stan techniki;
- ▶ podjąć decyzję czy będziemy unieważniać patent;
- ▶ przygotować argumentację dotyczącą braku patentowalności wynalazku objętego patentem np. brak nowości lub braku poziomemu wynalazczego;
- ▶ uzyskać ekspertyzy;
- ▶ przygotować i przetłumaczyć dokumenty.

Terminy mogą być przedłużane przez Sąd, ale tylko w uzasadnionych okolicznościach i jest to wyjątek a nie zasada.



Kwestionowanie ważności patentu

Jeżeli pozwany twierdzi, że patent jest nieważny, nie może ograniczyć się do podniesienia zwykłego zarzutu nieważności.

Pozwany składa powództwo wzajemne o unieważnienie patentu, tzw. Counterclaim for Revocation.

Takie powództwo wzajemne powinno być przygotowane w tym samym 3-miesięcznym terminie, w którym przygotowywana jest odpowiedź na pozew przed zarzutem naruszenia.

Dlatego postępowanie dotyczące zarówno naruszenia jak i unieważnienia patentu rozpoczyna się dla pozwanego właściwie jednocześnie.

Dla przedsiębiorcy oznacza to konieczność bardzo szybkiego uruchomienia:

- ▶ zespołu prawnopatentowego;
- ▶ ekspertów technicznych;
- ▶ badań stanu techniki;
- ▶ analizy poziomu wynalazczego, nowości, dostatecznego ujawnienia itd



Założenie, że sprawa przed UPC ma trwać około roku

Założeniem Rules of Procedure jest doprowadzenie do rozprawy kończącej postępowanie w pierwszej instancji w ciągu około jednego roku.

Postępowanie składa się z trzech głównych faz:

I. Procedura pisemna

Jest to najważniejsza faza procesu i to tutaj strony przedstawiają:

twierdzenia i wnioski;

argumentację prawną;

- ▶ tabele porównujące cechy zastrzeżeń patentowych z cechami kwestionowanego produktu;
- ▶ dokumenty i inne dowody;
- ▶ wcześniejszy stan techniki;
- ▶ dowody techniczne;
- ▶ opinie ekspertów;
- ▶ argumenty dotyczące naruszenia i/lub ważności patentu



Założenie, że sprawa przed UPC ma trwać około roku

II. Faza pośrednia, czyli etap przygotowania sprawy do rozprawy

Postępowaniem kieruje sędzia sprawozdawca.

Może dojść do:

- ▶ posiedzenia przygotowawczego;
- ▶ ustalenia co jest kwestią sporną a co niesporną;
- ▶ rozstrzygnięcia wniosków dowodowych;
- ▶ ustalenia zakresu poufności;
- ▶ dopuszczenia ekspertów;
- ▶ zarządzenia dalszym przebiegiem sprawy.

III. Rozprawa

Rules of Procedure przewidują, że tam, gdzie to możliwe, rozprawa powinna zostać zakończona **w ciągu jednego dnia**. Sprawa powinna być przygotowana przede wszystkim na piśmie.



Zabezpieczenie tymczasowe, czyli szczególne ryzyko biznesowe

Uprawniony z patentu może niezależnie od postępowania głównego wystąpić z wnioskiem o udzielenie zabezpieczenia roszczeń, a w ramach tego wniosku zwłaszcza o zakaz wytwarzania, sprzedaży, oferowania, importu i dystrybucji produktu.

W określonych okolicznościach taki wniosek może zostać rozpoznany ex parte – bez wcześniejszego wysłuchania pozwanego, zwłaszcza gdy występuje szczególna pilność lub ryzyko utraty dowodów. Termin dla pilności nie został sztywno określony i zależy od okoliczności sprawy.

Dla przedsiębiorcy jest to szczególnie niebezpieczne np. przed wprowadzeniem na rynek swojego produktu, dużymi targami, podpisaniem umowy dystrybucyjnej czy też rozpoczęciem sprzedaży w kilku państwach jednocześnie.



List ochronny (Protective letter)

Jeżeli przedsiębiorca ma podstawy przypuszczać, że uprawniony z patentu może wystąpić o zabezpieczenie tymczasowe ex parte, czyli **bez jego wysłuchania**, zasadne jest wcześniejsze złożenie listu ochronnego, który może zawierać:

- ▶ argumenty dotyczące braku naruszenia;
- ▶ argumenty dotyczące nieważności patentu;
- ▶ dokumenty i dowody;
- ▶ argumenty przeciwko pilności zabezpieczenia;
- ▶ argumenty dotyczące braku zasadności i proporcjonalności zabezpieczenia roszczeń.



List ochronny (Protective letter)

List ochronny składa się w języku patentu i działa on 6 miesięcy. Jeżeli w tym czasie nie zostanie wniesiony wniosek o udzielenie zabezpieczenia, to zostanie on usunięty z rejestru, chyba że przed upływem sześciu miesięcy zostanie złożony wniosek o jego przedłużenie o kolejne 6 miesięcy.

Można dokonywać dalszych, kolejnych przedłużeń – każdorazowo o następne 6 miesięcy –

Aktualne opłaty od 1 stycznia 2026 r.:

filing Protective Letter – **EUR 300**;
każde przedłużenie – **EUR 130**.

List ochronny nie gwarantuje odmowy zabezpieczenia, ale zapewnia Sądowi argumentację potencjalnego pozwanego, zanim rozważy on wydanie nakazu ex parte.



Język postępowania przed UPC

Fakt, że stroną jest polska spółka, nie daje prawa do prowadzenia sprawy po polsku. Język zależy przede wszystkim od:

- ▶ dywizji, przed którą wniesiono sprawę;
- ▶ języków dopuszczonych przez dane państwo;
- ▶ języka, w którym został udzielony patent;
- ▶ ewentualnej późniejszej decyzji o zmianie języka.



Język postępowania przed UPC

Przed UPC formalnie można prowadzić sprawy w różnych językach, ale w praktyce angielski stał się jego językiem dominującym , gdyż około 55% postępowań jest prowadzonych po angielsku, ok. 38-39% po niemiecku,

a wszystkie pozostałe języki łącznie stanowią zaledwie około 6-7%. Co więcej, najnowsze orzecznictwo z 2026 r. pokazuje dalszą tendencję do przechodzenia

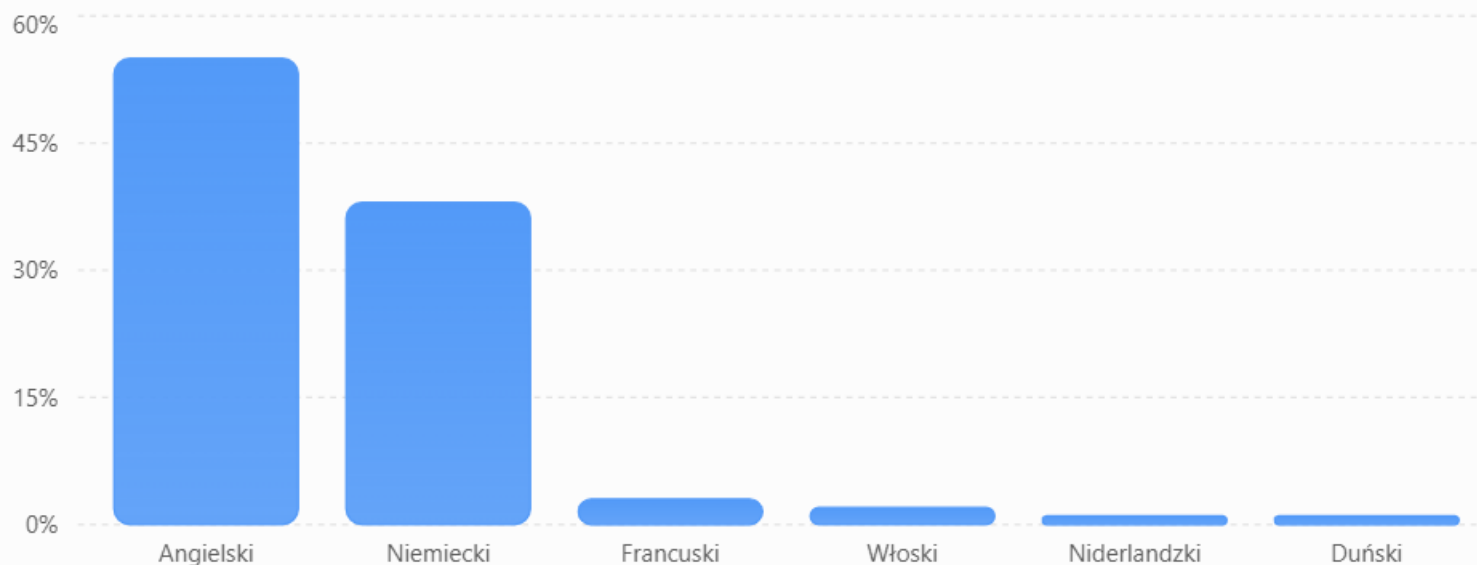
z języków narodowych na angielski, zwłaszcza gdy jest on językiem patentu

i językiem wspólnym dla międzynarodowych stron.



Język postępowania przed UPC

Przybliżony skumulowany udział języków w postępowaniach przed Court of First Instance na podstawie najnowszych publicznych statystyk UPC.



Język postępowania przed UPC

Co prawda w postępowaniu przed Central Division zasadą jest język, w którym patent został udzielony, czyli angielski, niemiecki i francuski, lecz w praktyce w określonych sytuacjach możliwe jest przejście na język angielski, w szczególności gdy przemawiają za tym względy sprawiedliwości proceduralnej i uczciwego wyważenia interesów stron i okoliczności dotyczące stron.



Tłumaczenia

Koszty językowe mogą dotyczyć tłumaczenia:

- ▶ dokumentacji technicznej;
- ▶ korespondencji;
- ▶ umów;
- ▶ faktur;
- ▶ wcześniejszego stanu techniki;
- ▶ publikacji naukowych;
- ▶ opinii ekspertów;
- ▶ dokumentacji laboratoryjnej;
- ▶ zeznań;
- ▶ orzeczeń krajowych;
- ▶ decyzji EPO;
- ▶ materiałów klientów i dostawców.



Tłumaczenia

Nie wszystkie dokumenty muszą być zawsze tłumaczone. Zakres tłumaczeń zależy od języka postępowania i decyzji Sądu.

Przy większym wielojęzycznym sporze należy jednak realnie liczyć się z kosztami od kilku-kilkunastu tysięcy do kilkudziesięciu tysięcy euro, a przy wyjątkowo obszernej dokumentacji nawet i więcej.

Co istotne, koszty tłumaczy i ekspertów mogą również stać się przedmiotem późniejszego rozliczenia kosztów między stronami. UPC potwierdza, że uzasadnione koszty sądowe, koszty biegłych czy określone koszty tłumaczeń i tłumaczy mogą podlegać zwrotowi niezależnie od maksymalnej określonej kwoty dotyczącej kosztów zastępstwa procesowego.



Reprezentacja przed UPC

Strona postępowania UPC musi być reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika.

Może ją reprezentować prawnik, który jest uprawniony do występowania przed sądem jednego z państw członkowskich, które podpisały porozumienie w sprawie UPC

albo:

europejski rzecznik patentowy posiadający European Patent Litigation Certificate lub inne uprawnienia uznawane na podstawie Art. 48(2) UPCA, np. ukończone studia prawnicze lub specjalne studia podyplomowe.



Reprezentacja przed UPC

Stąd europejscy rzecznicy patentowy pochodzący z Polski mogą występować przed UPC, jeżeli spełniają wymagania Art. 48(2), m.in. posiada EPLC lub odpowiednie uznane kwalifikacje.

W dużej sprawie typowy zespół obejmuje więc:

- ▶ pełnomocników przed UPC;
- ▶ rzeczników patentowych i prawników-specjalistów od prawa patentowego; ekspertów technicznych;
- ▶ często również wewnętrznych prawników przedsiębiorcy.



Aktualne opłaty UPC obowiązujące od 1 stycznia 2026 r.

Czynność	Opłata od 1.01.2026
Pozew o naruszenie patentu	EUR 14 600 + dodatkowa opłata sądowa zależna od wartości przedmiotu sporu
Pozew wzajemny o naruszenie patentu	EUR 14 600 + dodatkowa opłata sądowa zależna od wartości przedmiotu sporu
Powództwo o ustalenie braku naruszenia patentu	EUR 14 600 + dodatkowa opłata sądowa zależna od wartości przedmiotu sporu
Wniosek o zabezpieczenie roszczeń	EUR 14 600 + dodatkowa opłata sądowa zależna od wartości przedmiotu sporu
Samodzielny wniosek o unieważnienie patentu	EUR 26 500
Pozew wzajemny o unieważnienie patentu	jak dla pozwu, ale maks. EUR 26 500
Zabezpieczenie dowodów	EUR 5 000 + dodatkowa opłata sądowa zależna od wartości przedmiotu sporu, jeżeli ma zastosowanie
Ogłędziny	EUR 5 000 + dodatkowa opłata sądowa zależna od wartości przedmiotu sporu, jeżeli ma zastosowanie



Aktualne opłaty UPC obowiązujące od 1 stycznia 2026 r.

- | | |
|--|--|
| Zabezpieczenie majątku pozwanego | EUR 5 000 + dodatkowa opłata sądowa zależna od wartości przedmiotu sporu, jeżeli ma zastosowanie |
| Wniosek o określenie szkody | EUR 4 000 + dodatkowa opłata sądowa zależna od wartości przedmiotu sporu, jeżeli ma zastosowanie |
| List ochronny | EUR 300 |
| Przedłużenie Listu ochronnego o 6 miesięcy | EUR 130 |

Najważniejszym wydatkiem sądowym pozwanego będzie zazwyczaj opłata związana z pozwem wzajemnym o unieważnienie patentu, która wynosi EUR 26 500.



Dodatkowa opłata sądowa zależna od wartości przedmiotu sporu

Dla określonych postępowań poza opłatami stałymi pojawia się dodatkowa zależna od wartości przedmiotu sporu i pobierana jest jeśli wartość przedmiotu sporu przekracza 500 000 EUR

Powyżej tej kwoty opłata zaczyna wzrastać dla wartości od ponad 500 000 EUR do 750 000 EUR wynosi dodatkowo 3300 EUR.

Przy największych sprawach – o wartości przekraczającej EUR 50 mln ta dodatkowa opłata sądowa w pierwszej instancji może sięgnąć 430 300 EUR.

W 2026 r. istotną zmianą jest objęcie opłatą od wartości przedmiotu sporu również m.in. postępowań dotyczących środków tymczasowych, co oznacza, że koszt sądowy postępowania zabezpieczającego w dużej sprawie może być obecnie bardzo wysoki.



Mikro i małe przedsiębiorstwa mają obecnie 50% zniżki

Od 1 stycznia 2026 r. mikro i małe przedsiębiorstwa mogą korzystać z 50% redukcji na opłaty sądowe o ile spełniają kryteria takiego podmiotu i w razie czego mogą to udokumentować.

Kategoria	Zatrudnienie	Obrót roczny lub suma bilansowa
mikroprzedsiębiorstwo	< 10 osób	≤ EUR 2 mln
małe przedsiębiorstwo	< 50 osób	≤ EUR 10 mln
średnie przedsiębiorstwo	< 250 osób	≤ EUR 50 mln obrotu lub ≤ EUR 43 mln sumy bilansowej



Największe koszty związane z procedurą przed UPC

W praktyce zasadniczą pozycję budżetową stanowi wynagrodzenie zespołu prowadzącego postępowanie przed UPC.

Z dostępnych porównań rynkowych stawek wynika, że w poważniejszych sprawach prowadzonych przed UPC wynagrodzenia pełnomocników mogą wynosić orientacyjnie:

200 000–400 000 EUR dla typowej sprawy patentowej.

Przy sporach szczególnie skomplikowanych lub o dużej wartości EUR 500 000+ nie jest kwotą nadzwyczajną.

W sporach z sektora farmaceutycznego, biotechnologicznego, SEP/FRAND, IT, telekomunikacja lub gdzie jest powołanych kilka patentów bądź wymagających ekspertyz wielu ekspertów całkowite koszty prowadzenia jednej instancji mogą przekroczyć **1 mln EUR**.

Benchmark dla spraw prowadzonej przed UPC wskazuje wynagrodzenia prawników rzędu 200–400 tys EUR, a koszty ekspertów technicznych około EUR 30–60 tys., przy czym rzeczywiste koszty zależą oczywiście od konkretnej sprawy.



Eksperci, rzecznicy patentowi i badania stanu techniki

Do kosztów postępowania trzeba doliczyć m.in. koszty ekspertów technicznych, gdzie orientacyjne koszty to **30 000–60 000+ EUR**

Badanie stanu techniki przy powództwie wzajemnym o unieważnienie patentu to koszt od kilku do kilkudziesięciu tysięcy euro.

Szczególnie gdy pozwany wnosi pozew wzajemny, to taka sprawa może być praktycznie drugim dużym postępowaniem prowadzonym równolegle ze sprawą o naruszenie.



Koszty pośrednie, o których przedsiębiorcy często zapominają

Należy budżetować również:

- ▶ tłumaczenia pisemne;
- ▶ tłumaczenia symultaniczne;
- ▶ podróże;
- ▶ hotele;
- ▶ udział pracowników w rozprawach;
- ▶ przygotowanie próbek produktów;
- ▶ testy laboratoryjne;
- ▶ pozyskanie, zabezpieczenie i analiza dowodów elektronicznych;
- ▶ zarządzanie dużą dokumentacją;
- ▶ ekspertów lokalnych;
- ▶ ewentualne koszty wykonania orzeczeń;
- ▶ udział managementu i działu R&D.



Koszty pośrednie, o których przedsiębiorcy często zapominają

Ale do tego trzeba doliczyć koszty wewnętrzne przedsiębiorstwa.

Przez kilka miesięcy sprawa może angażować zarząd, dział R&D, osoby odpowiedzialne za sprzedaż, dział finansowy, osoby z działu IT czy ekspertów technicznych przedsiębiorstwa.

W dużej sprawie patentowej są to setki, a czasem tysiące godzin pracy wewnętrznej organizacji.



Ryzyko zwrotu kosztów przeciwnika procesowego – loser pays

UPC, podobnie jak w sądach w Polsce, opiera się na zasadzie, że strona przegrywająca powinna co do zasady zwrócić stronie wygrywającej koszty postępowania. W przeciwieństwie do polskiego systemu zwrotu kosztów, który jest regulowany rozporządzeniami, w UPC strona przegrywająca zwraca stronie wygrywającej **uzasadnione i proporcjonalne koszty obsługi prawnej oraz inne wydatki poniesione przez stronę wygrywającą**, chyba że względy słuszności przemawiają za innym rozstrzygnięciem.



Ryzyko zwrotu kosztów przeciwnika procesowego – loser pays

Zwrot kosztów postępowania regulowany jest w następujący sposób:

<u>Wartość przedm. sporu</u>	<u>Max. zwrot kosztów</u>
do EUR 250 000	EUR 38 000
do EUR 500 000	EUR 56 000
do EUR 1 mln	EUR 112 000
do EUR 2 mln	EUR 200 000



Ryzyko zwrotu kosztów przeciwnika procesowego – loser pays

Wartość przedm. sporu	Max. zwrot kosztów
do EUR 4 mln	EUR 400 000
do EUR 8 mln	EUR 600 000
do EUR 16 mln	EUR 800 000
do EUR 30 mln	EUR 1,2 mln
do EUR 50 mln	EUR 1,5 mln
powyżej EUR 50 mln	EUR 2 mln

Max. próg oznacza jedynie maksymalny standardowy pułap, a nie automatycznie należną kwotę, gdyż strona musi wykazać, że koszty były rzeczywiście poniesione, konieczne, rozsądne i proporcjonalne.



Max pułap nie obejmuje wszystkich kosztów

Pułap kosztów maksymalnych dotyczy przede wszystkim kosztów reprezentacji przed UPC.

Poza nim mogą znaleźć się odpowiednio uzasadnione m.in. koszty sądowe, koszty ekspertów, koszty tłumaczeń i inne wydatki.



Realistyczny budżet dla przedsiębiorcy, czyli jaka kwotę powinien przedsiębiorca mieć „w głowie” decydując się na proces przed UPC

mniej skomplikowana obrona przed UPC:

około EUR 200 000–300 000+

poważny typowy spór patentowy:

około EUR 300 000–500 000+

duża sprawa farmaceutyczna / biotech / SEP / zaawansowana technologia, IT:

EUR 500 000–1 000 000+

A do tego należy doliczyć ryzyko zwrotu kosztów stronnice przeciwnej na wypadek przegrania sporu.

To nie są taryfy UPC, lecz **budżety orientacyjne służące do planowania ryzyka biznesowego**.



Największe ryzyko postępowania przed UPC

Dla przedsiębiorcy najważniejsze jest zrozumienie, że konsekwencją postępowania może być m.in.:

- ▶ zakaz oferowania i sprzedaży;
- ▶ zakaz importu;
- ▶ zakaz dystrybucji;
- ▶ wycofanie produktów z rynku;
- ▶ usunięcie produktów z kanałów handlowych;
- ▶ obowiązek przekazania informacji o klientach i dystrybutorach;
- ▶ zabezpieczenie dowodów;
- ▶ zabezpieczenie składników majątkowych;
- ▶ późniejsze roszczenia odszkodowawcze.

Dlatego największym kosztem postępowania przed UPC może się okazać nie koszt wynagrodzenia pełnomocników ale utrata rynku i klientów i związane z tym szkody.



Najważniejsze liczby do zapamiętania dla pozwanego

- ▶ **1 miesiąc** na zarzuty formalne.
- ▶ **3 miesiące** na odpowiedź na pozew i co do zasady na pozew wzajemny o unieważnienie patentu.
- ▶ **6 miesięcy** ważność Listu ochronnego.
- ▶ **EUR 26 500** maksymalna opłata za pozew o unieważnienie patentu według aktualnego cennika.
- ▶ **EUR 200 000–500 000+** realistyczny rząd wielkości kosztów prowadzenia postępowania przed UPC, zanim uwzględnimy pełne ryzyko kosztów przeciwnika i skutki biznesowe.



Konkluzja

Polska nie należy do systemu UP/UPC, ale polski przedsiębiorca prowadzący działalność na rynkach UPC może w bardzo krótkim czasie znaleźć się w paneuropejskim sporze patentowym prowadzonym w obcym języku, z trzymiesięcznym terminem na zasadniczą obronę, kosztami liczonymi w setkach tysięcy euro oraz realnym ryzykiem zakazu sprzedaży na kluczowych rynkach.



FAKRO

- FAKRO i spółki zależne (dystrybucja) z Niemiec, Austrii, Danii zostały pozwane przed Jednolity Sad Patentowy za naruszenie patentu.
- była to niewielka skala naruszenia - **kilkanaście sztuk produktu**, które w ocenie Powoda wkraczał w zakres ochrony patentowej.



Koszt postępowania

- nieproporcjonalnie wysoki w stosunku do wartości sporu -
kilkaset tysięcy euro.



Rozprawa

- końcowa rozprawa ustna dotycząca naruszenie i ważności patentu w pierwszej instancji powinna być przeprowadzona w ciągu roku

(może ulec przedłużeniu w sprawach szczególnie złożonych)



Język postępowania

- językiem postępowania w sprawie FAKRO był język niemiecki,
- FAKRO była reprezentowana przez niemieckich pełnomocników, których wspomagać mieli specjaliści ds. technicznych z Polski,
- Sąd w sprawie FAKRO orzekł, że FAKRO może samodzielnie zapewnić tłumaczenie podczas rozprawy, jednak koszty tłumaczenia nie zostaną zaliczone do kosztów postępowania.



FAKRO

- Pozwany ma 3 miesiące na złożenie odpowiedzi na pozew.
- kwestionowanie ważności patentu – w tym samym terminie powinien wnieść powództwo wzajemne o jego unieważnienie.
- Po złożeniu odpowiedzi na pozew i powództwa wzajemnego o unieważnienie patentu FAKRO odnalazła dokumenty, które mogły mieć istotne znaczenie dla oceny nowości i poziomu wynalazczego spornego patentu.
- FAKRO – niepewność czy dodatkowe dokumenty zostaną ostatecznie uwzględnione czy pominięte
- ODMOWA podjęcia wcześniejszego stanowiska przez Sędziego sprawozdawcę.





Dziękujemy za uwagę